

Чорнобильська катастрофа та її наслідки

37 років тому, 26 квітня 1986 року сталась одна з найбільших ядерних техногенних катастроф в світі – аварія на Чорнобильській АЕС, що розташована на півночі Київської області біля міста Прип'ять. Стався вибух 4-го реактору ЧАЕС. 8 з 140 тон ядерного палива, що містять плутоній і інші надзвичайно радіоактивні матеріали, були викинуті вибухом в атмосферу. Крім того, пари радіоактивних ізотопів йоду і цезію були викинуті не тільки під час вибуху, але і поширювалися під час пожежі. У результаті аварії була цілком зруйнована активна зона реактора, ушкоджене реакторне відділення, машинний зал і ряд інших споруджень. Незважаючи на масштаби аварії і можливість серйозних наслідків через радіаційне ураження в перші кілька днів не було вжито необхідних дій щодо інформування населення та світової спільноти з приводу катастрофи. Лише через добу після аварії урядова комісія прийняла рішення про необхідність евакуації жителів міста Прип'яті та прилеглих населених пунктів. Зараз Прип'ять – місто-привід.

13 квітня 2006 року. Колесо огляду в покинутому місті-примарі Прип'ять.
(Фото Gleb Garanich | Reuters)

Спорожнілі лікарні, покинуті будинки та розкидані поламані речі - це все, що залишилося від міста Прип'яті, яке колись колись процвітало. Тоді місто з населенням 50 тисяч жителів вважалося баченням майбутнього, з прогресивним плануванням і сучасною архітектурою. Але майже 37 років тому все життя у місті перервалося. Прип'ять була побудована за три кілометри від першої АЕС України, щоб стати будинком для вчених і робітників, які працювали на електростанції, а також військових, що її охороняли. Проте вибух 26 квітня 1986 року призвів до найстрашнішої ядерної катастрофи у світі. І Прип'ять повністю вимерла.

Занедбаний будинок у Чорнобилі . Шон Гелап/Getty Images

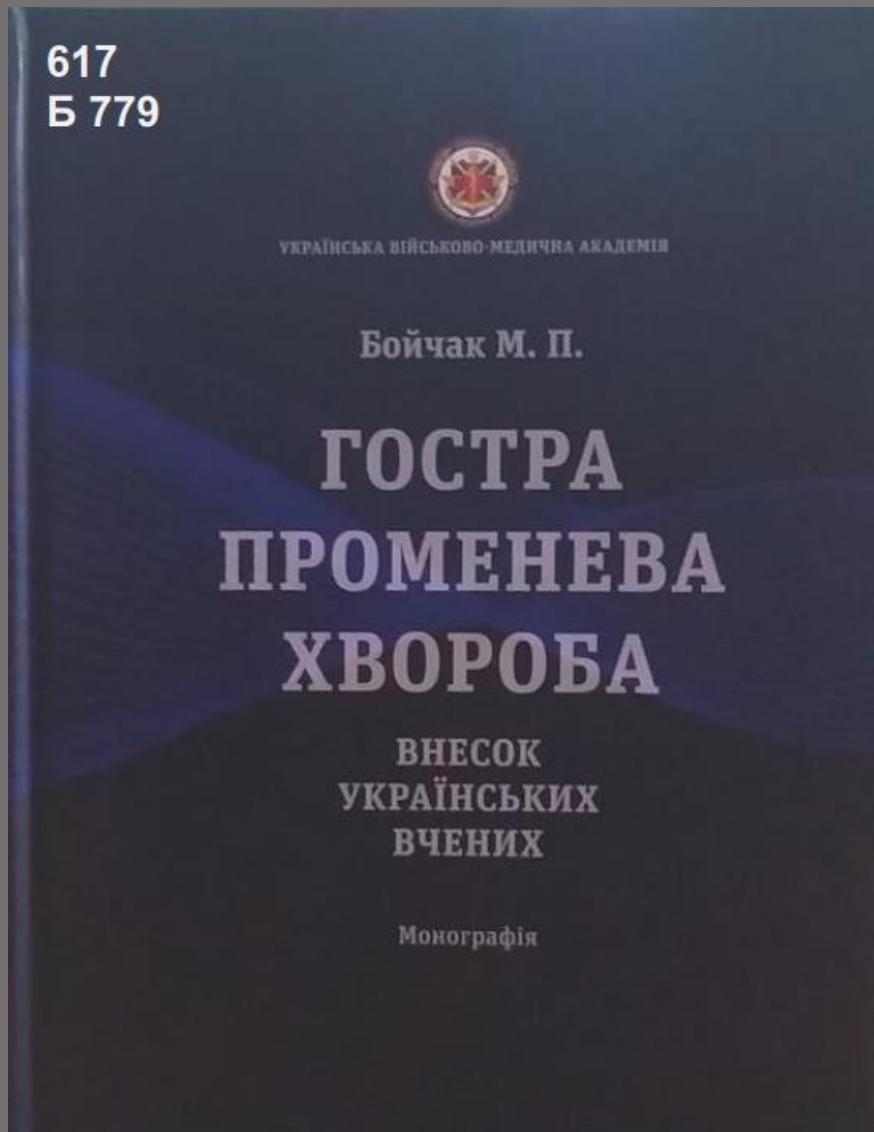
Через 37 років від дня катастрофи величезні площі довкола електростанції на території України та Білорусі досі залишаються знелюдненими. Причина цього - страх перед довготривалими наслідками ядерного викиду. Натомість тут відроджуються популяції вовків, оленів, птахів та інших тварин. Вчені все частіше звертають увагу на появу нових мутацій видів тварин із-за радіації на занедбаній території АЕС — з'явилися соми-мутанти в резервуарі охолоджувача які виглядають досить лякаючі.

Фото :<https://ukr.media>

Один із численних уроків Чорнобиля полягає в тому, щоб не припускати, а твердо знати, яким чином треба діяти у такий екстремальній ситуації. Люди повинні пам'ятати про Чорнобиль заради майбутнього, знати про небезпеку радіації і робити все, щоб подібні катастрофи ніколи більше не повторювалися.

Література

Бойчак, Михайло Петрович.

Гостра променева хвороба. Внесок українських вчених / М. П. Бойчак ; Укр. військ.-мед. акад. - Київ : ФООП Коляда О. П., 2023. - 511 с.

Книга містить відомості щодо радіобіологічних досліджень, які проводились у багатьох науково-дослідних установах, медичних інститутах України у другій половині ХХ століття і були присвячені різним аспектам гострої променевої хвороби (питанням патогенезу, клініки, діагностики, лікування і профілактики), як в експерименті, так і в клініці (Чорнобильська катастрофа). Окремо висвітлені життя та діяльність відомих українських вчених та вчених українського походження у цій області. Викладенню основного матеріалу передують короткі історичні дані щодо ядерних катастроф у світі та СРСР, перші кроки радіаційних досліджень в Україні. Книга може бути корисною професорсько-викладацькому складу вищих навчальних закладів медичного та біологічного спрямування, студентам, науковцям з радіаційної медицини, військовим лікарям і лікарям, які займаються практичними питаннями профілактики радіаційних аварій, історикам медицини, всім, хто цікавиться медичною радіологією, зокрема, гострою променевою хворобою

612

О-35

Овчаренко, Олена Павлівна.

Основи радіаційної медицини : навч. посіб. для студ. вищ. мед. закл. освіти III- IV рівнів акредитації / О. П. Овчаренко, А. П. Лазар, Р. П. Матюшко ; Одес. держ. мед. ун-т. - Одеса : ОДМУ, 2002. - 206 с.

У навчальному посібнику викладено короткий нарис історії радіаційної медицини та внеску українських вчених до її розвитку, загальні відомості про радіацію. Розглянуто основні форми контакту людини джерелами радіації, аспекти біологічного впливу іонізуючого випромінювання. Велика увага приділена променевій хворобі, генетичним та ембріологічним ефектам іонізуючої радіації, реакції зростаючого організму на вплив іонізуючої радіації, генетичній ефективності різних видів іонізуючих випромінювання, віддаленим ефектам опромінення, рівням ризику за різних умов променевого впливу, метаболізму та біологічній дії радіоактивних речовин, а також диспансеризації осіб, які зазнали впливу іонізуючої радіації.

Бібліотека ОНМедУ

*Бібліотека
студента-медика*

ОСНОВИ РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ

ОДЕСЬКИЙ
МЕДИУНІВЕРСИТЕТ

**М
3117**

Удосконалення організаційного забезпечення медичної реабілітації різних за станом здоров'я контингентів учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС : метод. рекомендації / уклад. : Н. Р. Хоменко, Б. О. Ледошук ; МОЗ України, АМНУ країни, МНС України, Український центр наукової медичної інформації та патент.-ліценз.-ліцензійної роботи. – К. : Чернобыльінтерінформ, 1999. –48 с

M
3445

Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія медичних наук України
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи

ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗНИКІВ
МЕТАБОЛІЧНОЇ ДИСФУНКЦІЇ ДЛЯ
ВИЗНАЧЕННЯ ХАРАКТЕРУ ОРГАНІЧНОГО
УРАЖЕННЯ ГОЛОВНОГО МОЗКУ В ОСІБ,
ЯКІ ЗАЗНАЛИ ДІЇ ФАКТОРІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АВАРІЇ

(Методичні рекомендації)

Київ 2013

M

3446

Використання показників метаболічної дисфункції для визначення характеру органічного ураження головного мозку в осіб, які зазнали дії факторів Чорнобильської аварії : метод. рекомендації:(129.12/271.12) / уклад. : Л. М. Овсяннікова [та ін.] ; МОЗ України, НАМН України, Укр. центр наук.мед. інформ. та патент.-ліценз.роботи, Нац. наук. центр радіац.медицини. – К. : Розвиток, 2013. – 19с.

M Tronko
T Bogdanova
V Saenko
GA Thomas
I Likhtarov
S Yamashita

Editors

И
1106

THYROID CANCER IN UKRAINE AFTER CHERNOBYL

dosimetry, epidemiology,
pathology, molecular biology

Thyroid cancer in Ukraine after Chernobyl: dosimetry, epidemiology, pathology, molecular biology / M. Cherpurny, V. Gerasymenko, O. Ivanova [et al.]; ed. M. Tronko [et al.]; Nagasaki Association for Hibakushas' Medical Care (NASHIM). - Nagasaki, Japan: NASHIM, 2014. - 175 p. Переклад назви: Рак щитовидної залози в Україні після Чорнобиля..

Міжнародний колектив авторів цієї книги зібрали унікальні матеріали, отримані з досліджень раку щитовидної залози в Україні, накопичені після аварії на Чорнобильській АЕС цей науковий аналіз буде корисним для майбутніх досліджень ракових захворювань щитовидної залози, пов'язаних із радіацією.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Одеський національний медичний університет

Наукова бібліотека

Чорнобильська катастрофа та її наслідки

(до 30-річчя з дня аварії на ЧАЕС)

Бібліографічний покажчик

Одеса
2016

Чорнобильська катастрофа та її наслідки (до 30-річчя з дня аварії на ЧАЕС) : бібліографічний покажчик / авторів-уклад. : Г. Г. Гурш, О. О. Романюк, В. Г. Онікієнко, Я. В. Швидка, О. П. Погоріла, Н. В. Гаріна, Н. В. Антропова ; передмова : Н. В. Гаріна, О. О. Романюк ; фото книжок В. Г. Онікієнко. – Одеса, 2016. – 279 с

Бібліографічний покажчик містить відомості про аварію на Чорнобильській АЕС та її наслідки для здоров'я населення та навколишнього середовища. Поданий матеріал супроводжується світлинами. Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів медичних вузів.

Інформаційні матеріали до річниці аварії на Чорнобильській АЕС (Український інститут національної пам'яті)

Розлога [Історична довідка](#) Українського інституту національної пам'яті про момент катастрофи та її ліквідацію, масштаби аварії й реакцію радянської влади

[Збірник документів про катастрофу на Чорнобильській АЕС «Чорнобильське досьє КГБ. Суспільні настрої. ЧАЕС у поставарійний період»](#)

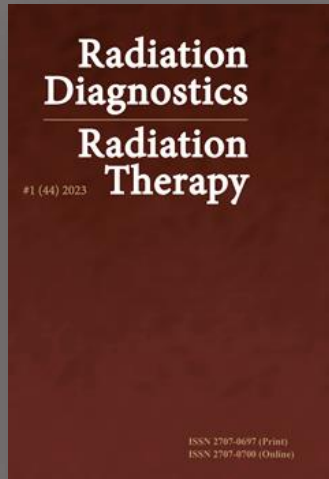
У виданні зібрано і оприлюднено документи 1986–1991 рр., що висвітлюють постчорнобильське життя — суспільні настрої, повсякдення, заходи з ліквідації наслідків аварії. Наведено інформування радянськими органами держбезпеки відповідних інстанцій про стан ЧАЕС, вжиті заходи з підвищення безпечної експлуатації об'єкта «Укриття», ситуацію в зоні відчуження. Особливу увагу зосереджено на відтворенні моделі ситуативної поведінки різних груп населення України після оприлюднення інформації про «ядерне лихо» та реакцію світової спільноти на Чорнобильську трагедію.

У другій книзі збірника документів [«Чорнобильське досьє КГБ. Від будівництва до аварії»](#) опубліковані документи, які охоплюють період з початку 1970-х і до листопада 1986 року: від початку будівництва ЧАЕС до введення в експлуатацію об'єкта «Укриття» («Саркофаг») після Чорнобильської катастрофи.

Документальне видання [«Чорнобильське досьє КГБ. Від будівництва до аварії»](#) містить 229 документів, переважна більшість з яких (190) публікується вперше. Документи публікуються мовою оригіналу у хронологічній послідовності.

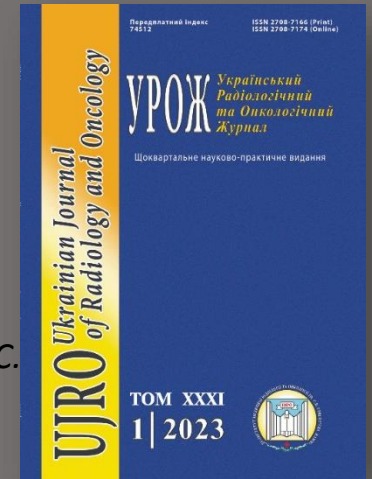
Наукова періодика

«Radiation Diagnostics, Radiation Therapy» журнал ДУ «Інституту ядерної медицини та променевої діагностики НАМН України» та Асоціації клінічної та академічної радіології України

«Український радіологічний та онкологічний журнал»

Державної установи «Інститут медичної радіології та онкології ім. С. П. Григор'єва Національної академії медичних наук України».

«European Journal of Radiology»

Medical imaging, radiology, nuclear medicine

Укладач - Ірина Грабарчук